

Pradžia>Kreipimasis į teismą>Tarpininkavimas>Tarpininkavimas ES šalyse

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba ([en](#)) neseniai atlikta pakeitimų.

anglų

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Swipe to change

Tarpininkavimas ES šalyse

Anglija ir Velsas

Kam kreiptis į teismą, jei ginčus gali padėti išspręsti tarpininkas? Tarpininkavimas yra alternatyvus ginčų sprendimas (angl. Alternative Dispute Resolution, ADR) – neutralus tarpininkas padeda ginčo šalims susitarti. Ir Anglijos bei Vello vyriausybė, ir praktikuojantys teisininkai suvokia tarpininkavimo privalumus ir yra pasiryžę skatinti tarpininkavimą ir tam tikrais atvejais pasitelkti tarpininkus ginčams spręsti, kad nereiktų kreiptis į teismą. Jums gali būti suteikta teisė gauti teisinę pagalbą (jeigu jūsų byla atitiks įprastus nustatytus kriterijus).

Į ką kreiptis?

Teisingumo ministerija yra atsakinga už tarpininkavimą sprendžiant civilinius ir šeimos ginčus, taip pat už tarpininkavimo skatinimą, bet tik Anglijoje ir Velse.

Tarpininkavimas civiliniuose ginčiuose

Siekdamos užtikrinti kokybišką teisminių tarpininkavimą civiliniuose ginčiuose (išskyrus šeimos ginčus Anglijos ir Vello jurisdikcijoje), Teisingumo ministerija ir Jos Didenybės teismų ir specialiosios jurisdikcijos teismų taryba nustatė dvi tarpininkavimo civiliniuose ginčiuose procedūras, taikomas priklausomai nuo ieškinio sumos, kad padėtų šalims spręsti ginčus. Tarpininkavimo nagrinėjant smulkius ieškinius tarnyba – tai vidaus tarnyba, kurią įsteigė ir administruoja Jos Didenybės teismų ir specialiosios jurisdikcijos teismų taryba ir kurios veikla susijusi su smulkiais ieškiniiais, kurių vertė paprastai neviršija 10 000 GBP. Teisingumo ministerija, kartu su **Tarpininkavimo civiliniuose ginčiuose taryba** parengė akreditavimo sistemą, pagal kurią tarpininkavimo paslaugas teikiančios organizacijos gali teikti paraišką, kad būtų įtrauktos į civilinių ginčų tarpininkų katalogą ir kad teismai tinkamais atvejais galėtų nukreipti ginčo šalis pas šias organizacijas, kai ieškinio suma viršija 10 000 GBP. Tarpininkavimo civiliniuose ginčiuose taryba yra civilinio ir komercinio tarpininkavimo paslaugų teikėjams atstovaujanti organizacija.

Tarpininkavimas šeimos ginčiuose

Šeimos ginčų srityje tarpininkavimo veiklą reguliuoja pačios organizacijos bei akreditavimo įstaigos, kurioms priklauso tarpininkai. Šios įstaigos susivienijo į **Tarpininkavimo šeimos ginčiuose tarybą** (*Family Mediation Council, FMC*), siekdamas suderinti tarpininkavimo sprendžiant šeimos ginčus standartus. Kita Tarpininkavimo šeimos ginčiuose tarybos funkcija – atstovauti tarybos steigėjams, taip pat visiems šeimos ginčų tarpininkams, palaikant ryšius su vyriausybe. Tarpininkavimo šeimos ginčiuose taryba yra nevyriausybinių organizacijų ir atlieka labai svarbų vaidmenį, susijusį su jai priklausančiomis organizacijomis, kurios visos yra nevyriausybinių organizacijų ar asociacijų ir Tarpininkavimo šeimos ginčiuose tarybos steigėjos. Svarbiausios iš jų yra šios:

ADR grupė,

Šeimos tarpininkų asociacija,

organizacija „National Family Mediation“,

JK šeimos tarpininkų kolegija,

organizacija „Resolution“,

Teisės draugija.

Vyriausybė šiuo metu neplanuoja įsteigti reguliavimo institucijos, susijusios su tarpininkavimu nagrinėjant civilinius ar šeimos ginčus.

Akredituotą civilinių ginčų tarpininką galite susirasti pasinaudodę civilinių ginčų tarpininkų katalogu, kuris skelbiamas

Teisingumo ministerijos interneto svetainėje. Kataloge galite rasti jūsų gyvenamosios vietos regione veikiančių tarpininkų. Tarpininkavimo išlaidų dydis priklauso nuo fiksuoto mokesčio dydžio, kuris priklauso nuo ginčo vertės. Ginčo šalys, neišgalinčios susimokėti už tarpininkavimo paslaugas, gali pasinaudoti nemokamomis tarpininkavimo paslaugomis, jeigu jos atitinka labdaros organizacijos „LawWorks“ nustatytus reikalavimus. Labdaros organizacijos „LawWorks“ tel. nr. **01483 216 815**, taip pat daugiau informacijos rasite organizacijos „LawWorks“ interneto svetainėje.

Galite pasinaudoti JK vyriausybės interneto svetainėje *GovUK* (ankstesnis pavadinimas – *DirectGov*)

esančia šeimos tarpininkavimo tarnybos paieškos priemone. Atkreipiame jūsų dėmesį, kad Šeimos tarpininkavimo pagalbos linija nebeveikia.

Daugiau informacijos apie teisinę pagalbą ir tai, ar turite teisę ją gauti, rasite interneto svetainėje *Gov.UK* esančiame naujosios

Teisinės pagalbos informacijos tarnybos interneto puslapyje. <https://www.gov.uk/check-legal-aid>

Kokiose srityse galima tarpininkauti ir (arba) dažniausiai tarpininkaujama?

Tarpininkavimas gali būti taikomas siekiant išspręsti įvairius kasdienius civilinius ir komercinius ginčus, pavyzdžiui, ginčus dėl būsto ar verslo, darbovietėje kilusius ginčus, smulkius ieškinius, skolinius reikalavimus, darbo ginčus, sutartinius ginčus, ieškinius dėl žalos asmeniui ir nerūpestingumo, taip pat bendruomenės ginčus, kaip antai dėl naudojimosi savo nuosavybe pažeidžiant teisėtus kitų asmenų interesus arba dėl priekabiavimo.

Tarpininkavimą taip pat galima taikyti sprendžiant šeimos ginčus, be kita ko, sprendžiant ištuokos, santuokos arba civilinės partnerystės nutraukimo, Akto dėl vaikų padėties taikymo klausimus, įskaitant klausimus dėl bendravimo ir gyvenamosios vietos. Tarpininkavimas neapsiriboja tik buvusiais partneriais ar sutuoktiniais. Pavyzdžiui, seneliai gali naudotis tarpininkavimo šeimos ginčiuose paslaugomis, siekdami susitarti dėl tolesnio bendravimo su vaikais.

Ar reikia laikytis konkrečių taisyklių?**Tarpininkavimo civiliniuose ginčiuose procedūra**

Tarpininkavimas civiliniuose ginčiuose teisės aktais nereglamentuojamas ir jis nėra būtina sąlyga teismo procesui pradėti. Tačiau civilinių bylų šalys privalo rimtai apsvarstyti tarpininkavimo galimybę prieš kreipdamosi į teismą.

Civilinio proceso taisyklėse reglamentuojami Apeliacinio teismo, Aukštojo teismo ir grafysčių teismų civilinių bylų skyriuose taikytini praktiniai veiksmai ir procedūros. Civilinio proceso taisyklėse nustatytas ir procesinis kodeksas, kuriuo iš esmės siekiama padėti teismams teisingai išspręsti bylas. Tai, be kita ko, reiškia, kad dalyvaujanti šalys turi būti skatinamos naudotis alternatyvia ginčų sprendimo procedūra, jei teismas mano, kad tai tinkama ir sudaro sąlygas tokia procedūra pasinaudoti.

Nors tarpininkavimas pasirenkamas savanoriškai, civilinio proceso taisyklėse nurodyti veiksniai, į kuriuos reikia atsižvelgti priimant sprendimą dėl priteisiamų bylinėjimosi išlaidų sumos. Teismas privalo atsižvelgti į pastangas (jei tokių buvo) išspręsti konfliktą prieš teismo procesą ir jo metu. Todėl, jei laimėjusi šalis prieš tai atsisakė pagrįsto pasiūlymo pasitelkti tarpininkus, teisėjas gali nuspręsti, kad pralaimėjusi šalis neprivalo padengti laimėjusios šalies bylinėjimosi išlaidų.

Tarpininkavimo šeimos ginčiuose procedūra

Šiuo metu tarpininkavimas šeimos ginčiuose yra visiškai savanoriškas procesas. Nuo 2011 m. balandžio mėn. visi pareiškėjai (ne tik asmenys, gaunantys valstybės finansavimą) turi apsvastyti galimybę naudotis tarpininkų paslaugomis, todėl pagal

[Teismo pirmininko protokolą dėl procedūros iki kreipimosi į teismą](#) jie turi dalyvauti informacijos apie tarpininkavimą suteikimo ir vertinimo susitikime (angl. *Mediation Information and Assessment Meeting (MIAM)*) ir tik vėliau gali kreiptis į teismą. Jeigu yra pakviečiamas, galimas atsakovas taip pat turėtų dalyvauti tokia susitikime. Jeigu ieškovas vis dėlto nusprendžia kreiptis į teismą, jis kartu su ieškiniu turėtų pateikti užpildytą FM1 formą, kurioje turi būti nurodyta, kad jis atleistas nuo dalyvavimo informacijos apie tarpininkavimą suteikimo ir vertinimo susitikime, kad jis tokiame posėdyje dalyvavo ir buvo nustatyta, kad tarpininkavimas nėra tinkama priemonė, arba kad jis naudojosi tarpininkų paslaugomis, tačiau susitarimas nebuvo pasiektas arba nepavyko išspręsti visų klausimų.

Atsižvelgdama į šeimos teisės peržiūros komiteto rekomendacijas, vyriausybė 2013 m. vasario mėn. Akto dėl vaikų ir šeimos reikalų projektą (*Children and Families Bill*) papildė nuostata, pagal kurią dalyvauti informacijos apie tarpininkavimą suteikimo ir vertinimo susitikime yra teisiškai privaloma (su tam tikromis išimtimis, pvz., kai turima įrodymų dėl smurto šeimoje).

Kaip minėta pirmiau, taip pat bus privaloma kartu su ieškiniu pateikti užpildytą FM1 formą. Numatoma, kad akto projektas įsigalios ir nuostatos bus įgyvendintos 2014 m. pavasarį.

Panašiai kaip **Civilinio proceso taisyklėse**, **Šeimos ginčų proceso taisyklėse** (išsamiam taisyklių, susijusių su teismo procesu, rinkinyje) skatinama naudoti alternatyvius ginčų sprendimo būdus.

Profesinių standartų užtikrinimas

Atskiro Anglijos ir Velso nacionalinio tarpininkų elgesio kodekso nėra. Tačiau, kad gautų Tarpininkavimo civiliniuose ginčiuose tarybos akreditaciją, tarpininkas civiliniuose ginčiuose privalo laikytis tam tikro elgesio kodekso, pagrįsto [ES elgesio kodeksu](#). Profesijai būdinga savikontrolė, vyriausybė neatlieka jokio vaidmens skatinant laikytis kokio nors savanoriško kodekso.

Visos Tarpininkavimo šeimos ginčiuose tarybos steigėjos privalo užtikrinti, kad jų nariai (teikiantys tarpininkavimo šeimos ginčiuose paslaugą) vadovautųsi [Tarpininkavimo šeimos ginčiuose tarybos elgesio kodeksu](#).

Informavimas ir mokymas

Informaciją apie tarpininkavimą civiliniuose ginčiuose, tarnybas ir įkainius galite rasti

[Teisingumo ministerijos interneto svetainės puslapyje, skirtame tarpininkavimui civilinėse bylose](#).

Norėdami rasti tarpininką, kuris tarpininkavimo paslaugas galėtų teikti ginčo šalims tinkamoje vietoje, galite naudotis civilinių ginčų tarpininkų katalogo paieškos priemone. Tarpininkavimo šeimos ginčiuose tarybos interneto svetainėje ir Tarpininkavimo šeimos ginčiuose tarybos paslaugų teikėjų interneto svetainėse pateikta daugiau informacijos apie tarpininkavimą ir tarpininkavimo paslaugas.

Šeimos tarpininkavimo tarnybos paieškos priemonė leidžia atlikti tarpininko paiešką pagal naudotojo gyvenamąją vietą. Organizacijų, kurios yra Šeimos tarpininkavimo tarnybos narės, interneto svetainėse rasite daugiau informacijos apie tarpininkavimo paslaugas.

Anglijoje ir Velse nėra nacionalinės tarpininkų civiliniuose ginčiuose mokymo įstaigos. Tarpininkai civiliniuose ginčiuose rengiami privačiame sektoriuje, kuris nėra reguliuojamas. Profesijai būdinga savikontrolė, o narių rengimo klausimus sprendžia patys profesijos atstovai.

Šeimos ginčų tarpininkai yra įgiję įvairių išsilavinimą, pavyzdžiui, teisės, medicinos ir socialinių paslaugų srityse. Nėra teisiškai reikalaujama, kad tarpininkai lankytų specialius mokymus. Tačiau įvairios narius jungiančios ar akreditaciją teikiančios organizacijos yra nustatčiusios savo pasirengimo ir profesinius standartus, kurie apima mokymo reikalavimus. Tarpininkai, sudarę sutartis dėl valstybės apmokamų tarpininkavimo paslaugų teikimo, turėtų atitikti itin griežtus akreditavimo reikalavimus ir turi baigti mokymus, kad galėtų vesti informacijos apie tarpininkavimą suteikimo ir vertinimo susitikimus ir teikti tarpininkavimo paslaugas.

Kiek kainuoja tarpininkavimas?

Tarpininkavimo kaina kinta priklausomai nuo paslaugos teikėjo. Civilinėse bylose tarpininkavimo kaina priklauso nuo ginčo vertės, taip pat nuo tarpininkavimo proceso trukmės. Teisingumo ministerijos interneto svetainėje galite rasti informacijos apie tarpininkavimo paslaugų kainas, nurodytas civilinių ginčų tarpininkų kataloge. Labdaros organizacija „LawWorks“ teikia nemokamas tarpininkavimo paslaugas asmenims, kurie neišgali už jas susimokėti. Labdaros organizacijos „LawWorks“ tel. nr. 01483216815, taip pat daugiau informacijos rasite organizacijos [„LawWorks“ interneto svetainėje](#).

Ar įmanoma užtikrinti, kad būtų vykdomas tarpininkaujant priimtas susitarimas?

Remiantis [Direktyva 2008/52/EB](#), kuri Jungtinėje Karalystėje įgyvendinta 2011 m. Tarpvalstybinio tarpininkavimo (ES direktyva) poįstatyminiais aktais (SI 2011 No 1133), numatyta ginčo šalių teisė reikalauti (kai vienos iš ginčo šalių gyvenamoji vieta ginčo nagrinėjimo metu yra valstybėje narėje) tarpininkavimo būdu sudarytą raštišką susitarimą pripažinti privalomai vykdomu. Valstybės narės praneša Komisijai apie teismus ar kitas institucijas, kompetingas priimti prašymus.

Anglijoje ir Velse informaciją apie kompetentingus teismus galima rasti [Jos Didenybės teismų ir specialiosios jurisdikcijos teismų tarybos](#) interneto svetainėje. Civilinio ginčo, užregistruoto teisme, šalys, susitarusios tarpusavyje tarpininkų pagalba, gali kreiptis į teismą, kad teisėjas teisiškai patvirtintų tokį susitarimą. Teisėjui patvirtinus susitarimą jis tampa teisiškai privalomu teismo patvirtintu sprendimu, su sąlyga, kad teismas pripažįsta, jog konkretus susitarimas atitinka teisingumo kriterijus.

Šeimos ginčų šalys, susitarusios tarpusavyje solisitorių ar tarpininkų pagalba, gali kreiptis į teismą, kad jų susitarimas taptų teisiškai privalomu teismo patvirtintu sprendimu, su sąlyga, kad teismas pripažįsta, jog konkretus susitarimas atitinka teisingumo kriterijus. Labiau tikėtina, kad tokia priemonė bus taikoma finansinių susitarimų atveju, o ne sprendžiant su vaikais susijusius ginčus.

Nuorodos

[Tarpininkavimo civiliniuose ginčiuose taryba](#), [Tarpininkavimo šeimos ginčiuose taryba](#), [Tarpininkavimo civiliniuose ginčiuose tarybos interneto katalogas](#), [Šeimos tarpininkavimo tarnybos paieškos priemonė](#), [ES tarpininkų elgesio kodeksas](#), [Tarpininkavimo šeimos ginčiuose tarybos elgesio kodeksas](#), [labdaros organizacija „LawWorks“](#)

Paskutinis naujinimas: 13/06/2017

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.